

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče štev. 2

DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.—, Za članne izvode po 1.— Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Manifest strokovne Internacionalne. Delavcem vseh dežel!

Osemurnik je v nevarnosti!

Od leta 1919 se večina vlad protivi, da ratificira vašingtonsko konvencijo o osemurniku, ki naj osemurnik utrdi!

Kapitalisti so to zavlačevanje cinično izrabljali v svoj prid in — izgovarjaje se na gospodarske krize — poskušali upeljati daljši delovni čas.

Nevarnost je danes večja kakor kedaj poprej!

Saj je vendar konservativna britanska vlada, ki načeluje reakciji v boju proti osemurniku, internacionalnemu Uradu Dela postavila enostavno vprašanje o reviziji vašingtonske konvencije!

Ako se internacionalni proletariat ne postavi z vso odločnostjo v bran in ne izvojuje ratifikacijo konvencije pred letom 1930, t. j. pred določeno dobo za revizijo, obstoji nevarnost, da se pridobitev osemurnika, za katero se delavci celega sveta borijo že več kot četrstoletja, ukine.

Tak zločin na osemurniku delavski razred ne sme dopustiti.

Revizija te najvažnejše socialne pridobitve na slabše znači istočasno kot odreči se osemurniku.

Osemurnik: to pomeni delavcu nekaj ur posvetitve družinskemu življenju, posvetitve njegovemu duševnemu razvoju in istočasno dvig delavca na stopnjo človeškega dostojanstva.

Osemurnik: to je stremljenje proletariata k osvoboditvi, oživljena zavest k boljši bodočnosti!

Zato je dolžnost delavskega razreda že sama po sebi začrtana:

Obramba osemurnika z vsemi na razpolago stoječimi sredstvi in močmi!

Pozivljamo internacionalni proletariat, da se Prvega maja, na zgodovinski dan zahteve po osemurniku, dvigne k mogočnemu protestu in k mogočni zahtevi za osemurnik!

Nobenega odlašanja več!

Vlade morajo to, kar so prevzele in podpisale, to je, ratificiranje osemurnika, izvršiti.

V vseh parlamentih mora priti na dnevni red ratificiranje vašingtonske konvencije!

Neuklonljiva volja organiziranih mas mora vlade in parlamente prisiliti, da ratificirajo osemurnik!

Gre v tem boju za osemurnik, zaboljšanje, za svobodo in bodočnost delavskega razreda. Obnovljeni boj za osemurnik z nepremagljivo močjo mora biti neupogljiva volja delavstva vseh dežel!

Odprava osemurnika bi pomenila novo gospodarsko vojno narodov.

Kapitalistični konkurenčni boj bi povzročil nova opustošenja med delavskim razredom in imperializmom, ta najmočnejša in latentna vojna bi naravnost praznovala nove orgije!

Pravica delavcev, dosedaj pridobljena socialna

reforma in svetovni mir je v nevarnosti!

Internationalni proletariat bo, zavedajoč se vseh teh nevarnosti, pokazal, da je za njegovim velikim imenom živa sila in energična volja mas.

PRESEDSTVO STROK. INTERNACIONALE.

Delavci in delavke, proslavite dostojno Prvi maj!

Prvega maja vsi na manifestacijski shod!

Delavski praznik: 1. Maj.

Samo nekaj dni še je, ki nas dele od našega največjega in najsvetejšega praznika dela. Prvi Maj, to je ta naš delavski praznik, delavska Velika noč, katerega mi ne praznujemo zato, ker se naj takrat ne dela in bi hoteli ta dan počivati. Nego mi ta dan ustavljamo delo in stopamo iz tovarn, delavnic in zavodov zato, da manifestiramo, da pregledamo svoje vrste in da pri tem zahtevamo naše pravice: **Popolno izvedbo 8-urnika v vseh delavnicah, tovarnah in zavodih, a 6-urni delovni čas v takih delavnicah in tovarnah, kjer je delo zelo naporno in zdravju škodljivo.**

Celih 39 let se vodi trda in težka borba internacionalno organiziranega proletariata v vseh kulturnih državah za 8urnik, ali cilj še v celoti ni dosežen. Še vedno se dela po 10, 12 in več ur na dan in tudi tam, kjer se na papirju priznava 8-urnik.

Vlade kapitalističnih držav se protivo ratificirati vašingtonsko konvencijo o 8-urniku, ki obvezuje vse države, ki so članice Društva narodov, da upeljejo 8urnik. Kapitalistični razred, in četudi je maloštevilen, vendar je močan, ker je izborno organiziran in lahko vsled te dobre svoje organiziranosti drži vso oblast v svojih rokah. Tudi Jugoslavija ni ratificirala vašingtonske konvencije o 8-urniku, a vlada ne spoštuje niti lastnega zakona o zaščiti delavcev, a posebej njegove naredbe o 8-urniku. Kapitalistični razred v Jugoslaviji, ki je tudi dobro organiziran, to dobro zna in dela na vse načine, da se delovni čas podaljšuje na 10, 12 in več ur na dan in da se dela noč in dan. Plače pa so tako mizerne in nizke, da ne zadostujejo niti za vsakdanje, najnujnejše potrebe. Ali kapitalističnemu razredu je postranska stvar zdravje in človeško dostojanstvo delavca.

Da bi bil pri nas delavski razred trdno organiziran v svojih razredno-bojevnih strokovnih organizacijah, bi se kapitalistični razred ne smel tako igrati z njim. Delavci, ako bi vsi, kakor eden stali v vrstah svojih razredno-bojevnih organizacij, bi svoj mizeren položaj zelo izboljšali. Organizirana sila delavstva da delav-

stvu moč, ki izvojuje svoje pravice in si očuva že pridobljene. Medsebojno vojevanje in brezbriznost je samo dobra podpora buržuaziji, da si dodobra zaslužni delavski razred. **Zato delavci na praznik dela, Prvega Maja, poleg manifestacije za 8-urnik zasučimo rokave in organizirajmo kolikor največ mogoče neorganiziranih in v napačnih organizacijah se nahajajočih sotrpinov.** Medsebojni boj vsaj v strokovnih organizacijah naj preneha. Vsakega, ki ga bo poskušal vzbujati, vrzimo od sebe stran, ker je, ali provokater, ali nezaveden človek. Za svoje vsakdanje potrebe in pravice, za svoj gospodarski položaj treba enotnih nastopov, enotnega boja.

To bo za nas veličasten delavski praznik in naš ponos. Pokazali bomo, da smo člani velikega proletarskega razreda, ki vstaja iz senc hlapčevstva in suženjstva k človeškemu dostojanstvu. Zato je postal tudi Prvi Maj, delavski praznik, simbol vsajenja in prerodenja. Ko se je praznoval prvič leta 1890, je bil sijajen, solnčen dan in udeležba delavcev je presegla vsa pričakovanja. Kot z enim sunkom so se dvignile dotlej potlačene proletarske mase. Praznik je bil tako splošen, da je počivalo delo celo v najoddaljenejših kotih. Čut internacionalne solidarnosti je manifestiral z vso odločnostjo. Delavci so s svojim prvim delavskim praznikom izsilili svobodo gibanja tudi napram oblastem. Policijska in birokratska samovolja je bila zlomljena, kajti Prvi Maj je razvil toliko moči in odločnosti da so se ob železnem naporu delavcev razbili vsi poskusi za uporabo stare preganjalne prakse.

Prvi Maj 1890 je oživotvoril v množicah veliko misel. Postati človek, svoboden, ne človeku volk, nego sodruhu sodrug.

Zato, delavci, naj bo letošnji delavski praznik, delavska Velika noč, Prvi Maj, veličastna manifestacija proletarske solidarnosti. Delo naj počiva, ker je to naš dan, naš praznik. Ta dan bodi simbol srečnih in velikih dni proletarske bodočnosti, simbol moči svobodnega človeka in svobodnega človeškega duha.

Pozdravljen Prvi Maj!

meščenec, ampak nameščenec Zvezze živlcev. Enako je laž, da bi v železničarsko organizacijo mesto s. Vuka prišel s. Aleš.

Niti ena organizacija v sklopu Strokovne komisije ni izvršila kakega zedinjenja s Kristanom ter je tako pisanje in izmišljanje od gotovih »priateljcev« in »revolucionarcev« dobro preračunjeno, kako strokovne organizacije razbijati in delavstvo krmiti z revolucionarnimi gestami, ki so, kar podčrtavamo, dosedaj vedno ostale le — geste.

Ravnatoko dobro premišljena in preračunjena laž pa je, da se misli SZJ preseliti v novo Kristanovo palačo. Železničarska organizacija je ravnatoko kot vse ostale organizacije razpravljala, ako tudi ona reflektira na uradne prostore v Delavski zbornici, za katere so se dosedaj že izjavile sledeče organizacije: **Oblačilni delavci, Privatni nameščenci, Lesni delavci, Živilci in »Svoboda«.** Če za te ni palača Delavske zbornice Kristanova palača, potem tudi ni za železničarje.

Strokovna komisija za Slovenijo.

Stanko s. r.
t. č. tajnik.

Jernejčič s. r.
t. č. predsednik.

Pripomba. Pričakujemo, da organizirani sodruhi povedo sedaj besedo neodgovornim dopisnikom in rovačem proti strokovnim organizacijam in da pokažejo, koliko jim je do avtoritete Strokovne komisije in k njej priključenim organizacijam ter do močnega razrednega strokovnega pokreta sploh.

Konstatirati se pa mora, da je v zadnji »Enotnosti« že dovolj jasno povedano, da je dekalističnim voditeljem vroča želja ustanoviti svoje strokovne organizacije — ne zato, da bi se bolje borile za koristi proletariata, kakor se bore zedinjene, nego zato, da bi voditelji dekalistov prišli do kakšnega ugleda in besede pri masah, katerega sedaj tako pogrešajo. To se pa da narediti le, če se združene strokovne organizacije oblati, se vzbudi v nje nezaupanje. Zato jim pa je dobra vsaka bilka, kakor utapljačemu slama, iz katere se da količkaj razbijaškega iztisniti in izmisliti. Izkonstruirati hočejo vsaj dlako v jajcu, s katero nameravajo razbiti enoten strokovni pokret.

Sodruhi! Ali boste to dopustili?

Proč z razbijači enotnih strokovnih organizacij!

Kako se plača novi davek?

Kakor znano je 1. aprila 1928 stopil v veljavo novi davčni zakon, ki zadene tudi nas mezdne delavce in uslužbence. 31. marca t. l. se je torej zadnjič odtegnil »davek na ročno delo« 3,3%. Š 1. aprilom t. l. pa velja že nova tabela in drugačen način plačevanja davka in sicer po sistemu progresije. Kdor ima manj, plača manj, kdo več, plača več. Dosedaj je po »davku na ročno delo« moralo plačevati 3,3% vsak, tisti, ki je imel 1000 Din in tisti, ki je imel samo 100 Din. Tisti, ki je imel 100 Din, je pomenilo to 3,50 Din, oni, ki je imel 1000 Din pa 35.— Din. Samo, da je tisti s 1000 Din 35.— Din plačal lažje, kakor oni s 100 Din 3,50 Din, ker je prvemu ostalo za življenje 965 Din, a drugemu samo 96,50 Din. Zato je sedaj novi zakon pravičnejši. Po tem zakonu oni s 100 Din ne bo plačal nobenega davka, ker ne dosega eksistenčnega minimuma. A oni s 1000 Din. po odbitku eksistenčnega minimuma in recimo po odbitku za enega otroka bo plačal 5,7% davka. Računano v tem primeru tedenska plača.

Vendar bodimo iskreni. Ta novi davek za delavce in uslužbence, čeravno je boljši od prejšnjega, je v teh težkih časih vseeno strahovita peza slabo plačanemu delavstvu in nameščenstvu. Ni treba biti demagog, da

se to ugotovi in se to tudi opaža povsod.

Eksistenčni minimum je ustanovljen s 400 Din mesečno, 120 Din tedensko in 16 Din dnevno za vse tiste, ki nimajo mesečno preko 4000 Din dohodkov, ali tedensko preko 960 D, ali dnevno preko 160 Din. Vsem tem se odbije eksistenčni minimum od plače in se ne obdavči. Poleg tega se odbije od plače, ki se ne obdavči, 100 Din mesečno, 25 Din tedensko ali 4 Din dnevno za vsakega zakonskega ali pozakonjenega otroka do 18. leta starosti.

N. pr.: Delavec ima tedensko 700 Din plače. Ima pa 2 zakonska ali pozakonjena otroka. Njemu se ne sme obdavčiti: a) njegov eksistenčni minimum t. j. 120 Din in za vsakega otroka po 25 Din, skupno torej 170 Din. Obdavčilo se ga bo torej samo za 530 Din. Drug primer: Delavec ima 500 Din tedensko, a nima otrok. Odračuna se mu samo 120 Din, ki se ne obdavčijo, a ostanek 380 Din bo obdavčen.

Navedli smo ta dva primera, da si lahko vsak izračuna, kako ga obdavčijo. Poleg tega tu priobčujemo tabelo, po kateri je razvidno iz mesečnih dohodkov od 550—3500 Din mesečno, kako plača samec, z 1, 2, 3, 4 in 5 otroci in koliko je plačal prej.

Izjava „Strokovne komisije za Slovenijo“ na pisavo „Enotnosti“.

Na članke v zadnjih dveh »Enotnostih« ugotavljamo sledeče:

1. O vseh korakih in sklepih glede strokovnega pokreta se sklepa edinole na rednih sejah izvrševalnega oziroma ožjega odbora »Strokovne komisije za Slovenijo«, ki je bil izvoljen na konferenci S. K. Na seje so redno vabljeni vsi člani odbora ter imajo pravico ne samo zahtevati pojasnila o delu, marveč dolžnost odločati o vseh direktivah za strokovni pokret in te direktive kot prvi izvajati. Če zahajajo morda na kake seje B. M. T. v banko in tam sklepajo, to »Strokovni komisiji« ni znano.

2. Glede zneska Din 20.000 je na seji ožjega odbora dne 27. marca t. l. izjavil s. Jernejčič sledeče: »Strokovna komisija« ni dobila zneska 20.000 Din, ampak sem dobil jaz in to Din 24.000, ki sem jih jaz razdelil po nalogu in direktivah kluba Delavske zbornice in tudi njemu obračunal.

3. Znesek Din 19.999, ki ga je »Strokovna komisija« prejela, je takoj začasno naložila v Konsumnem društvu za Slovenijo, da ga bo sukcesivno uporabljala v namene, za katere je določen.

Oboje je dobro znano B. M. T.-ju. Laž razdiralne tendence pa je, da se je sploh kak denar dal brez sklepa v Kristanovo banko. **V Zadržni banki nima Strokovna komisija naložene niti pare,** pač pa ima v Splošnem kreditnem društvu naložen znesek Din 3.242,90, katerega smo prejeli tam vložena že od prejšnje Strokovne komisije in je bil o tem obveščen kongres v poročilu, ki je bil

soglasno odobren. Istotako tudi od kontrole, v kateri je sedel T.

Zadeva, ki jo je z razdiralnim stremeljem objavil R. F. (ki sploh ni član strokovne organizacije), češ, da Strokovna komisija ni poslala za jeniško »Svobodo« določenega zneska, je vseskozi nalašč tako napisana, da bi v članih vzbudila nezaupanje do strokovnega pokreta in še posebno v Strokovno komisijo.

Delavska zbornica je nakazala Strokovni komisiji znesek Din 1033 z nalogo, da se nakaže na Jesenice, čim te sporoče program tečajev. Ko je Kulturno-prosvetni odsek DZ dobil program tečajev in je s. Štukelj o tem obvestil s. Berdajsa kot uradnika Strokovne komisije, je on denar nakazal po trikratni urgenci od strani s. Štuklja, ki mu je naročil, da ima ta denar poslati s. Ravniku. Komu je denar nakazal in kedaj, predsedstva Strokovne komisije ni obvestil ter smo zaznali, da je bil denar nakazan na Jerama še-le indirektno na podlagi dopisa kovinarjev iz Jesenic.

Zakaj je s. Berdajs kot uradnik Strokovne komisije nakazilo še-le februarja t. l. izvršil in to 28. in zakaj je poslal znesek na s. Jerama, ne da bi ga obvestil, zakaj je ta denar, naj »Enotnost« in dopisnik R. F. poizve pri prizadetem uradniku s. Berdajsu.

Iz Strokovne komisije nismo vrgli s. Berdajsa. On je namreč že drugič službo odpovedal sam. Enako nismo odpovedali službe s. Makucu, ker on doslej sploh še ni bil v službi Strokovne komisije. Tudi odpusta s. Tometa Strokovna komisija ne more pripravljati, ker s. Tome ni njen na-

Mesečni dohodek	Mesečno plača davka davčni zavezanec						Dosedaj je plačeval mesečno	
	samec	z otrokom	z otrokoma	s 3 otroci	s 4 otroci	s 5 otroci	Davka na ročno delo 3-3 %	Privatni nameščenec po čl. 79. ftn. zakona
Din	D i n						D i n	
550	4	4	—	—	—	—	18-15	28-17
700	6	4	4	—	—	—	22-10	33-75
900	11	9	6	4	4	—	29-70	47—
1000	14	11	9	6	4	4	33—	50-50
1500	31	27	23	20	17	14	49-50	91-25
1800	43	39	35	31	27	23	59-40	103-25
2000	53	48	43	39	35	31	66—	111-25
2500	80	74	68	63	58	53	82-50	159-75
3000	112	105	98	92	86	80	99—	200—
3500	149	141	133	126	119	112	115-50	280—

Vsak davkoplačevalec mora imeti sedaj svojo **davčno knjižico**. Brez nje ne more stopiti na delo. Zato si jo mora nabaviti. Ona mu ob enem služi kot dokaz, da je svojo davčno dolžnost izvršil in ob enem kot potrdilo, da mu je delodajalec davek odtrgal. Ta knjižica stane 1 Din. V knjižici mora biti potrjeno, koliko je otrok. Ako se otrok rodi, se mora to dati zapisati v davčno knjižico.

Ponekod v delavnicah so dobili delavci davčne knjižice samo v srbskem jeziku, t. j. pisane v cirilici. Če se vzame, da je tudi slovenski jezik državni jezik, je malo čudno, da se slovenskim delavcem v slovenskih podjetjih dajejo davčne knjižice v ci-

rilici. Tu treba — povdarjamo —, da slovenski delavec zahteva slovensko davčno knjižico, ker smo, čeravno internacionalci, tudi toliko Slovenci, da spoštujemo svoj materni jezik.

Davka se oprostajo nekvalificirani delavci — dninarji, na hitro roko najeti za posel ob izrednih in nučnih javnih potrebah.

Tako izgleda nov davčni zakon, ki bo iz znoja in žuljev proletarcev zbiral zlato, dokler bo iz zlatih akcijskih delniških družb jemal samo, **so-razmerno k uslužbenskemu davku,** neznamen del.

1. Maj: Naš praznik!

Prvega maja enodušen, energičen protest proti kršitvi osemurnika. — Zahtevamo ratifikacijo osemurnika!

Kongres kovinarjev v Ljubljani.

Dne 14., 15. in 16. aprila se je vršil kongres kovinarjev v beli dvorani hotela »Union«.

Kongres se je pričel točno ob 9. uri dne 14. aprila. Na to, ko je bilo izvoljeno predsedstvo, je kongres prvi pozdravil avstrijski sodrug Domes, kateri je med drugim sledeče izvajal:

Nalogo imam, da vam prinesem najtoplejše pozdrave od internacionalne kovinarske zveze, kateri pripadam; enako nalogo mi je dala tudi madžarska zveza kovinarjev, ki ji ni mogoče radi terorja, da bi poslala svojega delegata. Vas tedaj v imenu svobode oropanih madžarskih sodrugov najtopleje pozdravim.

Končno mi dovolite, da vam izročim bratski pozdrav tudi naših avstrijskih kovinarjev, to je onih kolegov, ki jih veže bratstvo z vami še iz predvojne dobe, ko smo se še pred vojno borili z vami ramo ob ramo in ko še danes gledamo vaš razvoj, ne samo kovinarskih organizacij, temveč razvoj vsega proletarijata Jugoslavije. Mi smo komaj čakali, da pridemo z vami v stik, kajti ravno mi kovinarji moramo naše organizacije rekonstruirati, to se pravi, napraviti moramo bolj tesne stike, kakor so bile do sedaj, kajti kartelirani kapitalizem nas sili v to. Kartelirani kapitalizem ne pozna več političnih meja, ne pozna več nacionalnih meja, on pozna samo profit.

Internacionalni kapitalizem je močno združen in kot tak gleda samo eno, to je, kako bi proletarijat najbolj izkoriščal. Mi vas, cenjeni sodrugi Jugoslavije, dobro razumemo; mi vemo, da pri vas ni še industrija razvita, vemo pa tudi, da se bo razvila tem hitreje, ker so v vaši državi cenene delovne moči in v vaši zemlji so zakopana ogromna bogastva. Kapitalizem se pa tam usidra, kjer so največji pogoji za profit — in pri vas je to!

Povdarjam še enkrat moj pozdrav Internacionalne in vas prosim: strnite in pomnožite vaše vrste in korakajte z nami!

Govoru sodruga Domasa so sledili burni aplavzi.

Na to je pozdravil kongres Oton Tost iz Stuttgarta v imenu nemških kovinarjev, ki je izvajal prilično takole: Živimo v deželi premagancev; ker mora Nemčija plačevati visoke vsote za vojno odškodnino in ker smo vedeli, da naša industrija nima denarja, da bi zamogla obratovati, tedaj tudi nismo ovirali naše industrije pri posojilu, četudi smo imeli dva in pol milijona brezposelnih. Vendar pa smo leta 1924 morali stopiti v boj, ker so se vse one kapitalistične obljube razblinile v nič. Od leta 1924 do danes pa smo v kovinski industriji zboljšali plače za 100 odstotkov. Težavno delo je bilo to, posebno še, ker so naši sodrugi stali v stavkah po 8 do 10 tednov in obenem so nam vpadli krščanski socialisti v hrbet. Vendar smo pa srečno jadrali od zmage do zmage. Seveda smo imeli močno oporo v našem »Reichstagu«, ker je naša frakcija ena najjačjih v njem in upamo z vso sigurnostjo, da jo 20. maja tako ojačimo, da vzamemo skoro gotovo državne posle sami v roke.

Lansko leto smo pridobili 140.000 novih članov, tako, da šteje danes Zveza kovinarjev v Nemčiji 800.000 članov. Četudi nas od vseh strani napadajo, vendar upamo, da smo na pravi poti, kajti če ne bi bili, tedaj bi naše organizacije rastle. Največ pažnje smo v naših organizacijah polagali na izobrazbo delavstva in to nam je prineslo ogromne sadove.

V sedanjih dobi imamo pri nas prav dobro konjunkturo in to konjunkturo hočemo izrabiti tudi za delavce, ne pa, da bi imel kapitalizem sam sadove dobre konjunkturo. Ravno sedaj, ko se nahajam med vami, stoji na Saškem 250.000 kovinarjev v mezdnem boju in skoro vam smem

zagotoviti, da bo zmaga na naši strani. (Burni avplavzi.)

Cenjeni sodrugi! Mi ne poznamo ne poraženih in ne zmagovalcev, temveč poznamo samo brate-trpine, tako pri nas in pri vas ali kjerkoli si bode. V tem smislu vas najiskreneje pozdravljam in zakličem vam še enkrat, da so za nas naše organizacije velikega pomena!

Nadalje je govoril sodrug Kadlec iz Prage, ki je izvajal sledeče:

Cenjeni sodrugi! Posebna čast me je doletela, da vas smem pozdraviti v imenu Zveze kovinarjev čehoslovaške republike. Mi s posebnimi interesi zasledujemo naše delavsko gibanje, ker je to usoda po vojni nastalih držav, ki so več ali manj zelo zamotane.

Jaz bi se drznil vas spominjati na lansko konferenco, ki se je vršila v Pragi za srednjo Evropo in ki skuša navezati odnose med nami in vami kakor tudi med ostalimi državami s kovinarskimi organizacijami težke železne industrije.

Mi v Čehoslovaški živimo ravno sedaj v zelo živahnem gibanju. Svoječasni razkol v naši organizaciji je delavstvu pri nas mnogo škodoval. Posledice tega razkola niso bile samo v tem, da so se plače gibale mesto navzgor, nizzdol, temveč je delavstvo zgubilo na moči v podjetju in v državi.

Tudi smo težko prestali deflacijo in lansko leto se je pričela pri nas izborna konjunktura, katera obstoji tudi še danes. Podjetja so polno zaposlena in skoraj v vseh se delajo nadure; brezposelnost se je skoraj odpravila, medtem, ko smo v času deflacije imeli 3 in pol milijona brezposelnih.

Sedanje razmere so pri nas delavstvo navdušile in delavstvo zahteva danes pri nas, da naj ima tudi svoj delež na dobri konjunkturi. Šele pred kratkim smo imeli v stavki v severnem delu države skozi tri tedne 30 tisoč rudarjev. Ta boj nam je prinesel bodstotno zboljšanje plač. Priključno k temu so delavci vseh podjetij in v vseh strokah stavili zahteve za zboljšanje plač. V nekaterih podjetjih so delavci svoje gibanje zaključili z uspehom. Tako so stavbeni delavci dobili zboljšanje za 13 odstotkov, tekstilni delavci za 5 odstotkov. Odrpta so še pogajanja steklarjev in delavcev v cementnih tovarnah. Lesni delavci, kamnoseki in razen tega okoli 300.000 kovinarjev je deloma že doseglo zboljšanje, deloma pa se še bore.

Kar se tiče pa špicijsko kovinarjev pri nas v Čehoslovaški, je pa Zvezno predsedstvo prišlo do zaključka, da današnji nivo plač časa, v katerem živimo, absolutno ne odgovarja. (Plače kovinarjev so za 35 odstotkov boljše od plač kovinarjev Jugoslavije.) Vsled tega je naša Zveza sklenila, da napravi spomenico za vse v republikah zaposlene kovinarje, predvsem za srednje-češko industrijo, kjer imamo kolektivne pogodbe za 35.000 kovinarjev; ravno tako za okraje Brno, Witkovići, Olomuc itd. Nadalje nameravamo plače dvigniti v vsej industriji emajla, za poljedelske stroje, kakor v mali kovinski industriji. Vse gibanje bo objelo 150.000 kovinarjev. To bo največje mezdno gibanje v čehoslovaški republikah, kar ga je bilo do sedaj.

Mi nameravamo s tem gibanjem doseči zenačenje plač v vseh podjetjih in jih dvigniti za 15 odstotkov, akordne plače pa za 10 odstotkov. Poleg tega bomo zahtevali tudi temeljito pozicijo za naše zaupnike v podjetjih. Pri tem bomo zahtevali sodločevanje pri odpuščanju delavcev, osemdnevni plačani dopust letno ter več drugih ugodnosti. Torej pri vseh teh zahtevah ni izključeno, da pride do splošnega konflikta.

(Dalje prihodnjik.)

STROKOVNI VESTNIK.

KOVINARJI.

Pozor livarji!

V kratkem se ukine uvozna carina na litnine. Vaši podjetniki bodo kričali o neznosnih konkurenčnih cenah in vam bodo s tem hoteli plače reducirati. Bodite tedaj vsi livarji na krovul!

Kovinarski komers.

V soboto, dne 14. aprila, se je vršil na čast inozemskim sodrugom v hotelu »Union« v beli dvorani komers, na katerega so bile povabljene razne organizacije.

Komers je otvoril s. Mihevc, ki je pozdravil domače zastopnike s pripombo, da naj mu bo dovoljeno spomniti se v daljšem pozdravu inozemskih sodrugov.

Nato je s. Mihevc pozdravil v nemškem jeziku ss. Domasa iz Dunaja, Tosta iz Stuttgarta in Kadleca iz Prage. Dejal je med drugim:

Vojna je veliko uničila, kakor se pa vidi, naše solidarnosti vendar ni mogla uničiti in je trdnejša, kakor kedaj poprej. Tebi, s. Domes, še poseben pozdrav, ker tvojega dela leži med slovenskimi kovinarji še danes veliko.

Nato je odgovoril s. Domes, ki je rekel, da ga veseli, da se nahaja med starimi znanci; pogreša le tistega, s katerim je pred dvajsetimi leti prišel in z njim ustanovil kovinarsko organizacijo, to je s. Mlinarja.

Nadalje je rekel, da je treba tudi žene priversti v organizacijo in sicer, ker je večinoma zaslužka, če je Dunaj rdeč, dunajske proletarske žene.

Na to je pozdravil s. Trost z njegovim temperamentnim govorom.

Sodrug Kadlec je v češkem jeziku pozdravil in rekel med drugim, da je vesel, ko je pričel spoznavati jugoslovanke sodruge in da bo doma povedal, da je bil med brati, da se tudi v Jugoslaviji dani.

Na to je govoril v zbranih besedah s. Štukelj, ki je zastopal delavsko prosveto.

V imenu občinske delegacije je pozdravil s. Likar, ki je dejal med drugim, da bo s pomočjo delavstva občina lahko veliko napravila, ter pozivlja vse kovinarje na složno delo.

Sodružica Ajdišek je govorila v imenu Zveze žen in deklet in je v lepih besedah povdarjala, da bodo tudi žene in dekleta delovale s podvojeno silo na polju proletarskih organizacij.

V imenu Strokovne komisije za Slovenijo je pozdravil predsednik s. Jernejčič.

Na to je godba zaigrala Marseljezo in pričela se je splošna zabava do pozne ure v noč.

RUDARJI.

Smrtna nesreča v Trbovljah.

V soboto, dne 14. aprila je na popolnanski tretjini ob pol 9. uri zvečer v rovu Terezija zasulo dva rudarja in sicer Josipa Uršič in Franca Bukovec. Prvi je ostal mrtev, medtem ko se je posrečilo drugega rešiti. Kakor se poročila glase, je bilo delo v redu opravljeno in izgleda, da je vzrok nesreči zgolj nesrečni slučaj. Tako se pri vsaki izvršeni nesreči ugotovi in koncem konca je le navadno rudar sam kriv svoje nesreče. To pa ne drži, če ne bi bil v rudnikih tisti nesrečni priganjaški premijski sistem, ki delavca vedno dalje goni k večji storitvi, da pri tem popolnoma pozabi na svojo osebno varnost.

V tem slučaju je ugotovljeno, da je ta dva rudarja zasul zasipni material. To se pravi, da se je nahajal njun odkop pod že izkopanim odkopom, katerega so potem zasipali. V tem slučaju bi se morala pustiti vmesna stena premoga v debelini 50 do 100 cm. Odvisno od kompaktnosti premoga. Tukaj sta pa ta dva pobrala premog čisto do zasipnega materiala. To ni pravilno. Drugič se nahaja navadno med premogovnim slojem takozvana Platte (kamen), ki se na mestu zameče in na njega zasip izvrši; ta pride v prvem slučaju v tla (Sohle), v drugem pa v strop (Firste). Tak kamen potem ostane zmeraj nevaren, da prodre slab strop in povzroči zasutje. Na tem odkopu pravega pritiska (Druck) ni bilo, oporno lesovje nopolomljeno, za prihodnjo oporo (Zimper) založena (eingel-

streckt) stojka (Stempel) postavljena; pokojni Uršič je delal še prostor za prečnik (Riegel) in v tem trenutku ga je zasulo. Tukaj je čisto gotovo, da je moral zadeti v tak kamen, ki se je iz stropa izluščil, mu izbil stojko ter s tem udrl prosto pot zasipnemu materialu. Zakaj, če bi to dejstvo ne bilo, da bi to kamenje ne bilo vzrok, potem bi bil moral biti pritisk večji, kar bi povzročilo večjo pažnjo prizadetih, ali pa v slučaju nevezdrnosti hiter beg.

Torej na vsak način to ni zgolj nesrečen slučaj, temveč je to pogrešen sistem dela, pri čemur se glavna pažnja polaga na visoko storitev (Leistung), a za varnost delavčev se pa vse premalo briga.

Iz ugotovljenega zahtevamo od rudarske oblasti, da odredi, da se ves kamen (Platte) izvzvi iz odkopov, pod katerimi se bodo delali novi odkopi, na kraje, kjer se bo onemogočilo ta način zasutja.

Kajti ne gre, da bi se zgolj zaradi dobriča TPD uničevala človeška bitja ter prepuščale njih bedne družine oropane svojih hraniteljev, nemilosti usode.

Od TPD pa zahtevamo, da otročičem in vdovama, katerim je tako pogrešen sistem dela in priganjaški sistem za čim večjim profitom vzroj očeta in moža, nakazuje polno pokojnino in odškodnino.

Črna.

Ze zadnjič smo poročali o ponovnih redukcijah delavstva pri svinčenih rudnikih v Mežici in Crni. Danes pa hočemo povedati tudi o vzrokih. Predno pa govorimo o teh, moramo ugotoviti, da se je ta družba (Angleži) s pomočjo naših jugoslovanških paznikov, njenih najpionirskih hlapcev, popolnoma prikrojila našim balkanskim metodam izkoriščanja delavstva in da, če bo šlo tako naprej, bo kmalu dosegla svoj najvišji akord. Da ne bo kdo mislil, da pavšalno obrekujemo, bomo kar številka povedali. V letu 1927 je bilo pri nas 48 nezdov; od teh 5 smrtnih, 37 pod 4 tedne in 6 nad 4 tedne bolovanja. Te številke dovolj jasno govore, kako je za varnost življenja delavca tukaj preskrbljeno. Tem bolj pa je pri nas preskrbljeno za kaznovanje delavstva. Tako smo v tem letu na samih kazni vplačali 15.084 Din. Posebno prednost ima v tem neki nadpaznik v rovu Igerčevo, kateri smatra za svojo dnevno molitev to, če nahruli delavce za prvi prestop: Vas bom kaznoval z 20 Din, drugič pa dobite nogo v r...!

Sploh se vpije in zahteva povsod vedno večjo storitev. Upeljavajo se v vedno večji množini vrtnali stroji, pri katerih je delo tako naporno, da bo malokateri rudar vzdržal 8 do 10 let. Pa ne samo to, s temi stroji se napravi toliko, da, kjer je bilo poprej treba za gotovo storitev 90 kopačev, se jih sedaj rabi samo 27. V tem leži vzrok, zakaj podjetje v vedno večjem obsegu reducira delavstvo, ne pa v krizi oddaje svinca. Mislili smo, da; ko bo dobil visokokulturni Anglež te rudnike v svojo last, da bo imel vsaj kolikor toliko socialnega čuta z nami; ali bridko smo se varali. Zdaj vemo, da milost gospodova nas ne bo rešila, temveč le razredna sila nas samih. Zatorej rudarji, vsi v organizacijo ZRJ.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Ruše. O čem naj sklepa oblastni odbor, odnosno kongres ORSJ 4. in 5. maja v Zagrebu? Pred dvema letoma, ko se je nastavilo pokrajinsko tajništvo za Slovenijo, se je pred vsem mislilo na dejstvo, da bo industrijski proletarijat v masah prihrumel v bojevne vrste. Ni se takrat razmišljalo o gospodarski krizi v tem delu naše države; kriza v industriji smatram, da je več ali manj fignirana. Tu igra glavno vlogo pohlep po čim večjih profitih, kar bi sicer ne smelo zadrževati razvoja naših organizacij, pač pa je kriza v kmetijstvu, aktualna, kar sili kmečki proletarijat v tovarne, rudnike itd., da za vsako ceno gara noč in dan. To je vzrok brezposelnosti, to je vzrok tudi naše krize; ko pride v tovarno kmet ali kmečki sin, je treba, da bi ga posadil na električni stol ter ga malo dresiral o organizaciji in razrednem boju. Ni mu mar za starostno zavarovanje, onemoglost, brezposelnost. Vse to so mu le čenče ter smatra delodajalca za svojega boga, dokler ga ne vrže kot obrabljeno šaro čez prag. Telesni in duševni teror nad delavstvom je danes tak, da ni špas biti organiziran, posebno še v razredno-bojevnih strokovnih organizacijah, kar vse močno zadržuje hitrejši razvoj našega strokovnega gibanja. Če bi se naše vrste popetorile ali podesetorile, bi bili izdatki za pokrajinsko tajništvo malenkostni; pri-spevki bi se lahko znižali, dajatve

pa zvišale. O tem se v doglednem času ne moremo voditi računa. Upo- staviti pa bi se moral zopet petrazredni sistem, in sicer tako, da bi bil 1. najvišji, a 5. najnižji; brezposelna podpora bi se naj izdajala 1. in 2. razredu, bolešna 1., 2. in 3., ostali bi imeli pravico samo do strokovnega glasila »Delavec« in stavkovno podporo. Potovalne podpore bi se naj ukinile popolnoma, ker se one izdajajo dosedaj v večini le onim, ki to namenoma izrabljajo.

Glede oblastnega tajništva se strinjam z resolucijo na Strokovno komisijo z dne 4. februarja t. l., predlagno po s. Haramini. Strokovna komisija za Slovenijo naj organizira tajništva, s čimur bi se utrdila zveza tudi med sorodnimi strokami. Tajniki morajo biti predvsem delavci-organizatorji, izkušeni strokovnjaki v proletarskem gibanju, učitelji in pomoč slehernemu članu v boju za pravice vseh.

Konferenca oblastnega odbora SDZJ bi se naj vršila dan pred kongresom ORSJ, kateri bi lahko pristostvovali tudi delegati iz ostalih podružnic, ki nimajo članov v oblastnem odboru. — Ivan Strnad, član oblastnega odbora SDZJ v Rušah.

MONOPOLCI.

Zopet žrtev kapitalizma.

Na Dobravi pri Ljubljani se je v nedeljo, 1. aprila t. l. obesila okrog 60 let stara Polona Klemenc. Ni bila to kaka bogata posestnica, ni bila delničarka kake delniške družbe, temveč bila je uboga vpokojenka tobačne tovarne v Ljubljani; bila je ena izmed tistih, ki so pred dolgimi leti prišle v tovarno delat za življenje. Pri tej mali plači je bila edina tolažba, da je bila zajamčena pokojnina za starost. In res, ko je nenasitni kapital izmožgal ubogo delavko kot limono, jo je poslal v pokoj. Seveda je ta vpokojenka po 35 letih službe vendar dobila 80 zlatih kron mesečno, kar znaša v sedanji valuti 960 Din, tako da ji ravno beračiti ni bilo treba. Seveda je bilo to takrat, ko še nismo bili »osvobodjeni«. Ko smo se pa, ali ko so nas osvobodili, oziroma osvojili, češ, da smo na svoji zemlji svoj gospod, je pa drugače s temi vpokojenci. Zgoraj omenjeni slučaj nam jasno pove: 960 Din znaša prejšnja kronska pokojnina in če bi ta vpokojenka bila to dobila, bi še živela. Ali kaj, ko je dobila borih 200 Din mesečno. Naše meščansko časopisje je imelo kratko poročilo o tragični smrti in »Slovenec« še posebej, da je vsled domačih razmer izvršila samomor. Resničnega položaja pa ni hotel zapisati nobeden, da bi orisal, v kakšnih razmerah žive in umirajo ti vpokojenci, ker govoriti o tem, ni interes kapitalistične družbe. Pred par dnevi se je pojavila že druga kandidatinja smrti; seve tudi državna vpokojenka. Izjavila je, da ne more več živeti, živa v grob pa ne more in da je prisiljena, napraviti isto, kot pokojna Klemenc. Kako žalostno, srce pretresujoče je to. Kje je tukaj monopolna uprava, ki vleče milijonske dobičke iz tobačnih izdelkov, da bi dala svojim vpokojencem to, kar jim je dolžna dati? Kaj ji mar; ona rabi denar za nagrade že itak dobro plačanih upravnikov, direktorjev itd. Kje je finančno ministrstvo, ki razpolaga z vso državno imovino in milijardami? Finančno ministrstvo rabi denar za druge stvari, za militarizem, za uboge vpokojence ga nima. No, in ministrstvo socialne politike pa najbolj označimo, kaj in kako dela, če povemo, da je izdelalo kratek pravilnik za obratne zaupnike, ki državo nič ne stane. Pokojnine bi državo nekaj stale, čeravno je denar bil krvavo zaslužen, zato bodo vpokojenci čakali, dokler ne pomrejo. Potem imamo čez 300 od ljudstva izvoljenih poslancev, ki smo jih volili, kakor se vidi zato, da hodijo v Beograd in nazaj in da vlečejo mastne dnevnice in da ljudstvu ne pomagajo. Milo povedano. So pač vsi, razen enega, verni predstavniki kapitalizma. Staro, izmučeno delavstvo pa puste, da se obeša iz obupa, ker živo ne more v grob, živeti pa nima s

čim. — Karl Marks je rekel: Ne po veri, ne po narodnosti, ampak proletarci vseh dežel združite se! Simon Gregorčič pa je rekel: Saj svet je pač dovolj bogat, da srečni vsi bi bili, ko bi delil z bratom brat s srčnimi čutili! — Zato, delavci, posnemajte besede našega učitelja Karl Marksa: Edino v skupnosti je moč! Zatorej vsi v strokovne organizacije, kateri še niste, in kadar to storite, dosegli bomo uspeh. Živela enotnost proletarcev!

ŽIVILCI.

Mednarodni (IUL) dogovor živilskih delavcev in delavki

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije v Ljubljani je sklenila dogovor preko IUL z živilskimi organizacijami v sledečih državah: Ameriko, Avstrijo, Belgijo, Dansko, Finsko, Nemčijo, Norveško, Poljsko, Rusijo, Švedsko, Švico, Čehoslovaško in Madžarsko v zadevi prestopanja članov ter ureditev brezposelnih in potnih podpor.

I. Prestop članstva.

§ 1. Člani, gorenjih zvez ki so sklenile dogovor, morajo imeti v slučaju, da se podajo v inozemstvo, inozemsko legitimacijo Internacionalnega Uniona živilskih delavcev (IUL). To legitimacijo izda za Jugoslavijo centralna uprava Zveze živilskih delavcev Jugoslavije v Ljubljani.

Člani morajo po 4 tednih dela v inozemstvu pristopiti takoj k deželni organizaciji one države, kjer se nahajajo, ter se jih sprejme brez doplačila pristopne takse. Vsak ta član pa mora imeti predvsem svojo člansko knjižico s prispevki v redu, sicer nima nikake pravice do tega dogovora. Sprejem v novo organizacijo prestopivših je mogoč le pri zaposlenih članih. Člane, ki so le na potovanju, se ne more sprejeti v članstvo inozemske organizacije.

§ 2. Višina prispevkov, ki jo je član plačeval pri svoji izvorni organizaciji, se pri prestopu računa na ta način, da se v slučaju manjših ali večjih prispevkov pri izvorni organizaciji zenači s prispevki inozemske organizacije. Pri prestopu pride v poštev vračunanje prispevkov v onem razredu, ki odgovarja sedanjemu prispevku. Prestop v višji razred je mogoč le potom štatutnih sklepov inozemske organizacije.

§ 3. V novoizstavljeno knjižico je vpisati datum, kdaj se je član organiziral in kdaj je prestopil. V razpredelku se vpiše tudi, koliko prispevkov je v splošnem član vplačal. V staro člansko knjižico se vpiše ime nove Zveze, člansko številko in dan prestopa. Staro člansko knjižico in IUL legitimacijo je potom glavne uprave vrniti izvorni organizaciji.

II. Brezposelne podpore.

§ 4. Pravica na brezposelno podporo se regulira po določilih one inozemske Zveze, v katero je član pristopil. Prestopivši člani morajo biti zaposleni 13 tednov v okraju nove Zveze, za ta čas vplačati prispevke in izpolniti vse ostale organizacijske dolžnosti. Po končani karenčni dobi se všteje splošne vplačane prispevke za brezposelno podporo.

III. Potna podpora.

§ 5. Vsak član, gorenjih med seboj dogovorjenih organizacij, ki je vplačal 52 tedenskih prispevkov in poseduje svojo člansko knjižico ter IUL legitimacijo od svoje izvorne organizacije (Zveze živilskih delavcev Jugoslavije v Ljubljani), ima pravico na potno podporo 30 dni. Člani, ki so že v svoji izvorni organizaciji prejeli potno podporo a konto, imajo pravico le še na preostanek. Vsak znesek se mora vpisati v člansko knjižico.

Kot prvi dan podpore velja oni dan, ko se član prijavi pri prvi inozemski podružnici ali vplačilnici. Na enem kraju se podpora izplača le za 5 dni. Ta podpora pa se lahko dvigne le pri oni inozemski organizaciji, h kateri spada član.

§ 6. Pri velikih stavkah ali izprtju ima prizadeta organizacija pravico ukiniti izplačilo potnih podpor inozemskim članom za gotovi čas. Prizadeta organizacija mora o tem slučaju obvestiti sekretarijat IUL.

Članom naše zveze priporočamo, da se tega dogovora točno drže.

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, centralna uprava Ljubljana.

Dne 30. marca smo spremili na zadnji poti s. Ivana Omahna, kolarja iz ljubljanske pivovarne »Union«. Komaj 31-letnemu, je vzela tuberkuloza, ta neizprosna proletarska bolezen, življenje. Zadnjo čast ranjkemu sodruhu je izkazalo pivovarniško delavstvo po svojih 14 zastopnikih, z rdečo zastavo na čelu. Pri odprtem grobu se je v ginljivem govoru poslovil od pokojnega s. Tomc v imenu pivovarniškega delavstva in Zveze živilskih delavcev Jugoslavije.

Ohranimo ga v spominu!

Pripomniti moramo, da se je na pokopališču v Del. Mar. Polju pri Ljubljani prvič govorilo na grobu proletarca, kar je naredilo na prisotne iz okolice mogočen vtis.

OBLAČILNI DELAVCI.

Držite se svojih tarif!

Ze zadnjic smo opozarjali vse člane, da se držijo točno sklenjenih tarif. Čuli pa smo že več pritožb, da se to ne dogaja. Pomočniki, plačani od kosa, ne zaračunavajo vsi vseh posameznih del. Vsled tega imajo pomočniki, ki to zaračunavajo, težko stališče. Delo čez uro se pri teh pomočnikih ne plačuje 50odstotno več, kot je v tarifi in bo treba to stvar enkrat urediti. Glede pomočnikov, plačanih na teden, pa prihajajo upravičene pritožbe glede garanja. Po tarifi je predpisano, da se naredi 2 kosa in 1 sirova poskušnja tedensko. Dogaja se pa, da zgotovijo nekateri po 3 cele ali še celo 4 kose. To je kršitev pogodbe in je take pomočnike smatrati kakor za stavkokaze med stavko. Če pomislite, koliko boja z delodajalci ima organizacija v mezdnem boju; za vsako paro poviška se mora utemeljevati in prepričevati delodajalce, da smo upravičeni; ko pa se kakšna ugodnost izvjuje, pridejo pomočniki in tarife ne izpolnjujejo.

Dolžnost vseh članov je, da strogo pazijo, da se tarifa obojestransko izpolnjuje. Kdor tega ne stori, javite ga organizaciji, da njihova imena objavimo v »Delavcu«.

Krojaška stavka v Splitu.

Dne 1. aprila so stopili v stavko krojaški pomočniki v Splitu. Mojstri so jim odpovedali tarifo; znižati hočejo plače in vpeljati delo od kosa. aD si ohranijo svoje pridobitve, so se poslužili zadnjega sredstva, stavke. Mojstri iščejo po vsem meščanskem časopisju potom inseratov dobro plačane pomočnike. Toda sreče niso imeli. Zato so se svojih agentih obrnili tudi v Ljubljano, ker so zvedeli, da Kranjci radi delajo po 12 ur in še več, kar tako za »Bog lonej«. Vsakdo, kdor je hotel iti v Split, je fasil 220 Din za polovično vožnjo in hrano. Kakor smo čuli, so vjeli nekaj Juda-Iškarjotov, kateri so se odpeljali tja. Gotovo pa je, da jih po koncu stavke čaka plačilo, namreč brca v zadnji del telesa. Javno Borzo dela pa prosimo, da v bodoče ne izdaja »štrajkbreherjem« izkaznic za polovično vožnjo. Delavci ne bomo plačevali prispevka za Borzo dela za to, da bi pošiljala v delo pomočnike tja, kjer je stavka. V Ljubljani je iskal pomočnike za Split načelnik krojaške zadruge g. Kerstnič. Pridno pa je za nje agitiral tudi g. Miha Kreč. Krojači, ne vpadajte svojim kolegom v stavke v hrbet.

RAZNO.

Delavski zlet 27. maja v Sarajevu. Ujedinjeni radniški sindikati in delavske kulturne, umetniške in športne organizacije iz Bosne in Hercegovine prirejajo 27. maja 1928 Delavski zlet v Sarajevu.

Cilj zleta je, da manifestira moč obnovljenega delavskega pokreta v Bosni in Hercegovini in da mu daje nov impuls za nadaljno delovanje.

Program zleta je:

1. V nedeljo, 27. maja zjutraj svečani sprejem gostov z vseh prog na glavnem kolodvoru v Sarajevu.
2. Ob pol 10. uri dopoldne svečana akademija v Narodnem gledališču.
3. Korporativni sprevid iz akademije na svečano odprtje Delavskega štadiona.
4. Popoldne ob 4. uri delavska olimpijada na štadionu.

Draga zdravila plačujete? Boljše paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave pijte »Ziko«! Ime »Zika« zadostuje. Napišite to ime v nakupovalno knjižico in dobiti morate pravo »Ziko« v rdečih zavitkih.

5. Zvečer velika umetniška zabava v vseh prostorih Delavskega doma.

Pri izvedbi programa zleta sodelujejo mnogoštevilna delavska kulturna, umetniška in športna društva iz Bosne in Hercegovine.

Neposredno pred in po zletu se bodo v Sarajevu vršile razne plenarne seje, konferenice in občni zbori raznih delavskih organizacij.

V času zleta priredi turistično društvo »Prijatelj prirode« v prostorih Delavskega doma razstavo slik prirodnih lepote.

»Prijatelj prirode« bo v zvezi z zletom organiziral za goste več turistovskih zletov.

Za ta zlet je odobrena polovična vožnja na železnici za brze in potniške vlake in za vse razrede, ki velja od 24. do vstevšega 30. maja 1928.

Udeleženci zleta morajo v svrhu polovične vožnje imeti pri sebi legitimacijo svoje organizacije, na kateri je zapisano, da potujejo na zlet. Kupiti treba celo karto ter se je na postaji v Sarajevu naj ne odda, ker velja za vrnitev.

Za vse informacije in za prenočišča se je obratiti na naslov: Zletni odbor, Radnički dom, Sarajevo.

Kriza! Kriza! Kriza!

Na predvečer Praznika Dela v pri-zori ljubljansko delavstvo v Narodnem gledališču izvorno slovensko socialno dramo »Križa«, ki jo je spisal sodrug Rudolf Golouh. Pri predstavi sodeluje nad 60 ljudi, železničarska godba »Zarja« in delavski pevski zbor »Cankar«. Igralci so povečini sami delavci in delavke. Dolžnost ljubljanskega delavstva je, da s svojim obiskom moralno in materijelno podpre prvi nastop »Delavskega odra« »Svobode«. Igra bo vsekaz zanimiva, saj je vzeta iz sredine našega življenja: trpljenje slovenskega delavstva, številne redukcije, izseljevanje v tujino, raztrganost političnega gibanja, kriza kapitalistične povojne produkcije itd. Vstopnice se dobijo, kakor smo že poročali, pri sodrugu Štuklju v pisarni prosvetnega odseka Delavske zbornice v Gradišču 2. Ker je za vstopnice v zadnjih dneh bilo precej zanimanja, opozarjamo vsakogar, da si jih pravočasno preskrbi. Pisatelj sodrug Golouh bo pri predstavi navzoč. Režijo vodi sodrug Kreft Bratko. 30. aprila mora ljubljansko delavstvo zasesti do zadnjega kotečka Narodno gledališče, ker bo prvič v zgodovini slovenskega delavskega kulturnega gibanja delavstvo samo nastopilo s igro, ki obravnava njegovo življenje in trpljenje. Vprizoritev je zvezana z velikimi materijelnimi stroški. Vsi sodelujoči so že tri tedne posvečali ves svoj prosti čas, ki jim preostaja od dnevnega dela, študiranju drame. Vaš poset jim bo obenem moralno zadoščenje za ves trud. — Delu čast in oblast! — »Delavski oder«.

Zahvala. Podpisani se najsrčneje zahvaljujem za nabrane zneske, katere so darovali sodrugi od sledečih tvrdk: Kiffmann Din 36, Potočnik Din 36, »Drava« Din 55, Klančnik Din 48. — Zavcer Simon lesni delavec.

PLETILNI STROJI

vsakovrstni, na ročni in motorni pogon, v veliki zalogi ter strokovni pouk nudi: Fran Kos, Ljubljana Židovska ulica št. 5.

Stari kolesarji priporočajo le „PUCH“-kolesa

zato jih večina pridno kupuje le pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana

Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cene! Tudi na obroke!